

BULLETIN

SLOVENSKEJ BOTANICKEJ SPOLOČNOSTI
pri Slovenskej akadémii vied

Ročník **5**
Číslo **1**

R E Z O L U C I A

7. zjazdu Československej botanickej spoločnosti pri ČSAV,
ktorý sa uskutočnil v dňoch 16.-20. augusta 1982 v Ústí n. Lab.

Zjazd Československej botanickej spoločnosti sa konal pri príležitosti 70. výročia založenia ČSES a venoval sa problematike racionálneho využívania rastlín a rastlinstva v záujme rozvoja celej spoločnosti.

Na zjazde odznelo 36 referátov a 15 diskusných príspevkov v piatich problémových okruhoch: lesy, lúky, poľné ekosystémy, vody a mokrade, sídla a antropogenná krajina. Referáty a diskusné príspevky mali vysokú odbornú úroveň.

Konštatovalo sa, že lesy sú významnou zložkou našej krajiny a plnia nielen produkčnú funkciu, ale aj rad významných mimoprodukčných funkcií /vonné hospodárstvo, rekreácia/. Ich účinnosť je v súčasnosti ohrozená najmä imisiami. Doj proti imisiám a ich škodlivým dôsledkom je vecou širokého frontu biologov a odborníkov z ďalších odborov. Odporúča sa, aby sa tejto problematike venovala väčšia pozornosť aj zo strany botanikov.

Lúky sa stali nielen dôležitou základňou živočíšnej výroby, ale sú významným stabilizačným faktorom v ekológii krajiny. Podobne ako lesy plnia aj mimoprodukčné funkcie, ktoré by sa mali rešpektovať aj pri racionálnom využívaní týchto formácií. Výskumu lúčnych porastov sa venuje rad botanikov a dosiahli sa teoretické poznatky, ktoré možno využiť v praxi.

Poľné ekosystémy sú hlavnou základňou výživy národa a preto sa im venovala na zjazde primeraná pozornosť. Referáty aj diskusia ukázali, že na tomto úseku je možná aj nutná integrácia najrôznejších vedných odborov, a práve v účelnej integrácii sú veľké rezervy prevodu vedeckých poznatkov do praxe.

Mokrade, rašelinisti a vodné biomy sú biotopy, ktoré sú vystavené značnému tlaku zo strany využitia pôdy. Tieto biotopy majú však nezastupiteľnú funkciu v krajine a sú jej integrujúcou zložkou. Preto tiež každý zásah do vodných biomov a každá "meliorácia" /t.j. premena/ mokradí by sa mala starostlivo zvážiť z hľadiska dlhodobého využívania krajiny a s prihliadnutím na ich ekologický, genofondový a krajinársky

význam.

Aj okruh problematiky synantropnej botaniky ukázal možnosti aplikácie výsledkov v praxi. Súčasné výskumy ukazujú pozitívne aj negatívne účinky synantropných spoločenstiev, vrátane hygienicko-zdravotníckych vplyvov.

Pre toto poznanie - konštatuje záver Zjazdu - je prvou požiadavkou prehĺbenie základného biologického výskumu našej živej prírody. Dnešná pretechnizovaná činnosť človeka má viditeľne negatívny vplyv na prírodu, ktorú nesmieme chápať len ako prostredie na jeho život, ale musíme si uvedomiť, že človek je súčasťou tejto prírody. Na toto hľadisko musíme myslieť tak v odboroch aplikovanej biológie, o ktorých zjazd rokoval, ako aj v celom ľudskom dianí na našej planéte. Zjazd preto ukladá hlavnému výboru ČSBS vypracovať memorandum o význame základného biologického výskumu a o dôležitosti výuky a teoretickej biológii aj v odboroch, ktoré sa priamo živou prírodou nezaobierajú, ale ich činnosť môže ekosystém Zeme narušiť.

Rokovanie zjazdu vyznelo v konštatovanie, že na základe hlbších znalostí biológie našej živej prírody sa môžu odstrániť príčiny škodlivého vplyvu ľudskej činnosti na ekosystém Zeme, čo je ekonomicky výhodnejšie ako odstraňovanie vzniklých škôd.

Všeobecne sa konštatuje, že treba poznať zákonitosti ekosystému ako základne vedeckého využívania živej prírody v prospech spoločnosti.

Možno konštatovať, že 7. zjazd ČSBS splnil svoje poslanie a ukázal nové cesty pre zapojenie botanického výskumu do riešenia veľmi závažných celospoločenských úloh.

Zjazd ukladá hlavnému výboru ČSBS, aby pripravil námety a podkladové materiály vyplývajúce z rokovania zjazdu pre návrhy príslušným organizáciám a oboznámil našu verejnosť s touto rezolúciou.

Účastníci zjazdu si plne uvedomujú, že naplnenie týchto cieľov je možné len v mieri a preto vyjadrujú bezvýhradnú podporu všetkým silám, ktoré sa usilujú o mier na všetkých kontinentoch a moriach našej planéty.

Nech naša "Modrá planéta" je aj večne zelená!

Porada zástupcov SFS a ČSBS

Dňa 18.8.1982 sa v Ústí n. Labem uskutočnila spoločná porada zástupcov ústredného výboru SFS a hlavného výboru ČSBS. Konštatovala sa dobrá vzájomná spolupráca a konkretizovali sa akcie, na ktorých sa budú obe spoločnosti podieľať:

1. Pracovná konferencia "Chorologický výskum československé květeny" - predbežný termín koniec novembra 1983 v Prahe.
2. Celostátne sympóziu "Aktuálne problémy algologie" - 28.11. - 2.12.1983 s medzinárodnou účasťou v Smoleniciach.

3. Seminár "Zhodnotenie doterajších výsledkov práce na Flóre Slovenska a problémy ohrozených druhov" - december 1983, Bratislava.
 4. Publikovanie Červeného zoznamu ohrozených rastlín v časopise Biologia.
- Eližšie údaje budú vopred oznámené na pozvánkach.

Personálie

V prvom polroku 1983 oslávia významné životné jubileum títo členovia Slovenskej botanickej spoločnosti:
RNDr. E. Bosáčková /9.6.1933/, RNDr. J. Heško, (Sc. /24.4.1933/, Ing. A. Kniebügl /9.5.1933/, Ing. Š. Kocúrik /9.5.1923/, RNDr. A. Lux, (Sc. /8.4.1923/, doc. RNDr. A. Murín, (Sc. /13.3.1933/, RNDr. Ing. V. Nečesaný, (Sc. /14.4.1923/, RNDr. V. Uličná /1.1.1933/.

Jubilantom prajeme pevné zdravie a veľa tvorivých síl.

Doc. RNDr. A. Murín, (Sc. - päťdesiatročný

Do kruhu päťdesiatnikov v tomto roku pribúda aj doc. RNDr. Augustín Murín, (Sc. Študoval na prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, kde od roku 1957 v rôznom funkčnom zaradení pracuje až doteraz. Tri roky /1967-1970/ pedagogicky pôsobil na Bagdadskej univerzite.

Odborný záujem doc. Murína sa koncentruje hlavne na štúdium mitozy a mitotického cyklu. V bohatom zozname publikácií doc. Murína je viacero dôležitých príspevkov metodického charakteru /metóda na prípravu trvalých roztlakových a rozterových preparátov, jednoduchá orientačná metóda na určenie fytotoxicity chemicky znečistených odpadových vôd pomocou modelových organizmov vyšších rastlín a i./.

Druhú hlavnú záujmovú sféru jubilanta predstavuje súbor karyotaxonomických prác, ktoré vznikli v súvislosti s riešením štátnej výskumnej úlohy "Index počtov chromozomov flóry Slovenska". Najmä vďaka spolupráci doc. Murína s kolektívom riešiteľov pod vedením doc. Májovského je etapa zisťovania chromozomových počtov takmer ukončená.

Od r. 1982 doc. Murín pracuje vo funkcii vedúceho oddelenia evolučnej a experimentálnej karyologie Ústavu molekulárnej a subcelulárnej biológie UK. V SPS riadi činnosť pracovnej skupiny rastlinnej cytologie.

Kolektív bývalých i terajších spolupracovníkov doc. Murína spolu s jeho vďačnými žiakmi žela jubilantovi pevné zdravie, duševnú pohodu, ale aj tvorivý nepokoj a veľa radostných chvíľ pri mikroskope i v teréne.

Vedecké podujatia

Sympóziu s medzinárodnou účasťou
"Súčasnú úlohu algológie"

Dovoľujeme si Vás pozvať na sympóziu s medzinárodnou účasťou "Súčasnú úlohu algológie", ktoré sa uskutoční v Dome vedec-kých pracovníkov SAV v Smoleniciach v dňoch 28.11.-2.12.1983. Sympóziu má pracovný charakter /workshop/ a je rozdelené na 6 tematických okruhov /sekcii/: 1. systematika-taxonómia, 2. fyziológia-biochémia, 3. cytológia, 4. genetika, 5. ekológia-hydrobiológia, 6. aplikovaná algológia. Sekcie nebudú zasadať paralelne, takže účastníci si budú môcť vypočítať všetky referá-ty /tie môžu byť aj v slovenčine alebo češtine/. Referáty ne-majú trvať dlhšie ako 20-25 minút, výnimkou sú vyžiadané pred-nášky.

Ubytovanie a stravovanie je zabezpečené priamo v zámku /DVP/. Cena za ubytovanie je v priemere 50.- Kčs, podľa počtu lôžok na izbe /pracovníci SAV a ČSAV majú ubytovanie zdarma/, celodenná penzia je 40.-Kčs. Vložné je 150.- Kčs a je v ňom zahrnuté: doprava autobusom Bratislava-Smolenice a späť, sym-poziové materiály a slávnostná večera v cene 70.- Kčs.

Prihlášku na sympóziu zašlite do 31.3.1983 na adresu:
Dr. F. Hindák, DrSc., UEBE CBEV SAV, Dúbravská cesta 14,
814 34 Bratislava.

Tešíme sa na Vašu účasť!

..... tu odstrihnúť

Prihláška na sympóziu "Súčasnú úlohu algológie"

Priezvisko, meno a titul:

Adresa pracoviska:

Prihlasujem referát:

Poster:

Poznámka:

Dátum:

Podpis:

OZNAMY

Nakoľko sú stále nezrovnalosti v odbere časopisu Biológia upozorňujeme, že Biologia je členským časopisom SBS pri SAV a preto je povinnosťou riadneho člena SBS, ktorý pracuje na Slovensku Biologiu odoberať. Táto povinnosť sa nevzťahuje na mimoriadnych členov /študenti/, dôchodcov a na členov, ktorí pracujú v Čechách a sú súčasne členmi ČSBS. Ak sú obaja manželia členmi SBS, môže odoberať Biologiu len jeden z nich,

Súčasne žiadame, aby ste všetky zmeny /odhlásenie časopisu, zmena mena a adresy, ukončenie vysokoškolského štúdia a pod./ oznámili vedeckej tajomníčke SBS, ktorá ich nahlási na PNS.

Prosíme všetkých členov SBS, vyplňte priloženú návratku a obratom zašlite na adresu: dr. Čtáheľová CSc., Slovenská botanická spoločnosť pri SAV, Sienkiewiczova 1, 814 34 Bratislava.

Jarný prednáškový cyklus SBS

V Bratislave, v zasadacej miestnosti na Sienkiewiczovej 1, prízemie, o 14,00 h. /ak nie je uvedené inak/:

- 26.1. Seminár Odbornej skupiny biomatematiky Matematickej spoločnosti Jednoty slovenských matematikov a fyzikov, Pracovnej skupiny biomatematiky pri Centre biologicko-ekologických vied SAV a Sekcie fyziológie rastlín SBS na tému "VYBRANÉ MODELY V EKOLÓGII" s programom:
1. Toth, Kmeť, Leonov: Model aerobnej transformácie zlúčenín dusíka vo vodnom prostredí.
 2. Straškraba: Dynamický model ekosystému vodní nádrže.
 3. Ondok, Gloser: Model fotosyntetické produkcie porostu.
 4. Palát: Modelování ekosystémů a jeho aplikace na vybrané systémy v lužním lese.
 5. Šmíd: Model toku tepla do půdy podle radiační bilance.
- Seminár sa uskutoční od 9,30 do 13,00 h.
- 16.2. Prednáškový deň Sekcie fyziológie rastlín na tému "FUNKCIE PLAZMATICKÝCH MEMBRÁN VO FYZIOLOGICKÝCH PROCESOCH U RASTLÍN" s programom:
1. Mistrík: Molekulárna organizácia a funkcia membrán.
 2. Ziegler: Význam "čiernej" lipidickej membrány pre experimentálny výskum transportu.
 3. Pokorný: Prehľad biofyzikálnych metód štúdia membránového transportu /NMR/.
 4. Remiš: Funkcia membrán tylakoidov chloroplastov vo fotosyntéze.
 5. Michalov: Transport iónov cez pokožku koreňa.
 6. Kolek, Kozinka: Membrány v integrite transportu vody a roztokov.
- Prednáškový deň sa uskutoční od 9,30 do 13,00 h.
- 23.2. Doc. Ing. J. Jěník, CSc.: Vegetácia na Tichomorských Galapágoch /farebné diapozitívy/.
- 2.3. "Posedenie pri botanickej literatúre", Knižnica oddelenia geobotaniky ÚEBE ČIEV SAV, II. posch., Sienkiewiczova 1, Bratislava, 14,00 h.
- 16.3. RNDr. J. Holub, CSc. /Botanický ústav ČSAV, Průhonice/ "Neoindigenofyta ČSSR".
Výročná schôdza sekcie pre výskum synantropnej flóry a vegetácie.
- 23.3. Valné zhromaždenie, 13,00 h., Veľká zasadačka areálu SAV, Dúbravská cesta 9.
- 24.3. Algologický seminár /vedie RNDr. F. Hindák, DrSc./, ČPE ÚEBE ČIEV SAV, Dúbravská cesta 14 o 14,00 h.
- 30.3. Doc. Feráková, dr. Ondrášek, dr. Paclová: Floristicko-taxonómické poznatky z Rakúska /dia/.

- 6.4. Prof. dr. P. Plesník, DrSc.: Vegetačné členenie Slovenska.
- apríl Prof. dr. Walter Url /Institut für Pflanzenphysiologie Universität, Wien/: Využitie nových optických metód a mikrokinematografie v cytológii.
Dátum a miesto prednášky sa spresní neskôr.
- máj Plánuje sa prednáška člena ÚEB ČSAV Praha na tému: Novšie poznatky o úlohe natívnych regulátorov v raste a vývine rastlín.
Dátum a miesto prednášky sa spresní neskôr.
- 23.-25.8. sa budú konať "Dni rastlinnej fyziológie III" v Prahe-Suchdole na VŠZ. Podrobnejšie informácie dostanú členovia fyziologickej sekcie písomne.

E X K U R Z I E

1. 28. mája

1-dňová exkurzia na moravskú stranu Bielych Karpát na orchideové lúky a iné botanicky významné lokality /autobusom/. Účastnícky poplatok 50 Kčs.

2. Druhá polovica júna 1983

2-dňová exkurzia v spolupráci s odborom ochrany a karantény rastlín ÚKSUP v Bratislave do oblasti dolného toku Hrona. Nocľah na JRD Svodín. Účastnícky poplatok 100 Kčs.

Záujemci o exkurzie odošlú pripojenú prihlášku spolu s účastníckym poplatkom do 31. marca 1983 na adresu: RNDr. M. Zaliborová, CSc., ÚEBE (DEV SAV, Sienkiewiczova 1, 814 34 Bratislava. Ďalšie informácie obaržia iba prihlásení účastníci!

V Nitre prednášky sa konajú o 14,00 h. v budove VŠP v Nitre:

- 28.3. Ing. Juhásová, (Sc.: Výskyt zástupcov kmeňa húb na gaštane jedlom.
- 26.9. Doc. Ing. Z. Gromová, (Sc.: Rastliny siličnaté a liečivé.

V Arboréte Mlyňany, zasadačka Ústavu dendrobiológie (BEV SAV vo Vieske n. Z. o 10,00 h.

- 21.2. Ing. F. Tokár, (Sc.: Problematika výchovy lesných porastov cudzokrajných drevín na Slovensku.
- 21.3. Ing. P. Hrubík: Najvýznamnejší škodcovia a škodlivé činitele mestskej zelene.
- 18.4. Ing. J. Supuka, (Sc.: Izolačná schopnosť zelene proti hlu ku.
- 23.5. Dr. J. Salaj: Mikroskopické a submikroskopické zmeny mezofylových buniek ihlič konifer počas zimy.
- 20.6. Dr. J. Gáper: Mykorrhýza a alelopatické vzťahy organizmov v rôznych typoch fytocenóz.

Vo Zvolene, cvičebňa odd. botaniky Katedra lesného prostredia VSLD o 14,00 h.

- 19.1. Ing. M. Manica: Nové lokality niektorých vzácnejších rastlinných druhov v okrese Zvolen.
- 9.3. Ing. J. Nič: Produkčné zhodnotenie prirodzených smrečín.

Exkurzie:

- 7.5. Pešia exkurzia po južných svahoch severných predhorí Štiavnických vrchov /Pustý hrad, Veľký vrch/.
- 21.5. Pešia exkurzia po južných svahoch Banskobystrickej vrchoviny /Urpín, Radvanská Jamka, Mičínsky Kozlinec/.

V Košiciach, Botanická záhrada, Mánesova 23 o 15,00 h.

- 22.2. Ing. A. Vojtúň: Chránené rastliny východného Slovenska slovom a obrazom.
Ing. O. Tokár, (Sc.: Z botanických záhrad západnej Európy /diapoz./.
- 29.3. RNDr. M. Rychlová, (Sc.: Príspevok k cytogenetickému hodnoteniu *Achillea* sp.
RNDr. E. Čelárová, (Sc.: Inkorporácia plazmidovej DNA *Agrobacterium tumefaciens* do buniek vyšších rastlín.
RNDr. Ľ. Dostál: Pozoruhodnosti flóry Východného Slovenska.